

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

**ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

в рамках реалізації проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне **“Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH**

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

виклики, і як європейські практики та інструменти (наприклад, вебінари, онлайн-курси, міжнародні конференції) стають актуальними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гладуш В. 1 Інклюзивна освіта в Україні: успіхи, проблеми, перспективи <https://surl.li/vcmkng>
2. Мельничук О. «Становлення та розвиток інклюзивної освіти в Україні» URL: <https://library.vspu.net/items/6cf57782-94a5-4944-b464-b67867ba67fb>
3. МОН. Оперативні статистичні дані на 01.01.2025: URL: <https://surl.lt/qvhshd>
4. Нова ініціатива сприятиме розвитку інклюзивної освіти для 160 000 дітей з інвалідністю в Україні URL: <https://www.unicef.org/ukraine/press-release/activation-to-boost-inclusive-education>
5. Стойка Я. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів в умовах дистанційного навчання. 2023 URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/53784>
6. Цифрова компетентність сучасного вчителя НУШ: 2021» URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/179>
7. Цифрова компетентність учителя 2025. URL: <https://iitlt.gov.ua/tsyfrova-kompetentnist-vchytelia-2025-for-2>

Розман І.І.

Мукачівський державний університет

Турдай А.В.

Мукачівський державний університет

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРОГРАМИ (ERASMUS+, ETWINNING) ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР

Європейські стандарти педагогічної етики передбачають дотримання принципів честі, поваги до гідності учня, справедливості, неупередженості, конфіденційності, відповідальності та професійної доброчесності. Вони також включають обов'язки щодо рівності, інклюзивності, уникнення дискримінації за

будь-якими ознаками.

Програми ЄС, зокрема Erasmus+, eTwinning, дають закладам освіти і педагогам можливості міжнародної співпраці, обміну досвідом, спільних проєктів, мобільності. Вони сприяють культурному обміну, розвитку мовних навичок, інтеграції у європейський освітній простір. Україна є партнерською країною для Erasmus+, українські заклади освіти беруть участь у стратегічних партнерствах, проєктах розвитку, мобільності [5].

В Україні зростає увага до професійних стандартів учителя – як до нормативних документів, що задають не лише освітній, а й етичний профіль педагога. Наприклад, професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» передбачає не лише навчальні функції, але й такі компетентності, як партнерство з батьками, виховання поваги до законів та прав людини, демократична взаємодія [6].

Імплементація цих стандартів є складним процесом: потрібні відповідні нормативно-правові акти, підтримка на рівні школи та місцевих громад, підготовка вчителів до виконання етичних вимог, а також створення механізмів контролю та підтримки – наставництва, супервізії, професійних спільнот.

Мобільність педагогів – це ключовий елемент європейського освітнього простору. Вона передбачає, з одного боку, можливість навчання, стажування, обміну досвідом за кордоном (через програми, як Erasmus+), а з іншого – визнання цієї мобільності. В Україні мобільність стає частиною реформ: зміни до Національної рамки кваліфікацій включають пункт про мобільність у дошкільній, середній освіті [4].

Переваги мобільності: підвищення кваліфікації, обмін інноваційними педагогічними методами, нові культурні й мовні компетентності, розширення світогляду. Виклики: фінансові бар'єри, організаційні складнощі, мовний бар'єр, визнання результатів мобільності. Європейські політики намагаються подолати ці бар'єри (наприклад, у рамках Erasmus+, взаємного визнання кваліфікацій) [3].

Однією з базових компетентностей, що визнаються в ЄС і міжнародних

документах, є цифрова грамотність та компетентність учителя. Це включає вміння використовувати цифрові технології для навчання, оцінювання, комунікації, створення безпечного цифрового середовища, дотримання цифрової етики. В Україні триває ініціатива спільно з ЄК та іншими організаціями щодо дослідження цифрових компетентностей учителів, із застосуванням SELFIE for Teachers – інструменту саморефлексії [1].

Цифрові навички дозволяють учителю бути готовим до дистанційного або гібридного навчання, до використання онлайн-ресурсів, до інноваційних методів (мережеве співробітництво, проєктна робота, мультимедійне й інтерактивне навчання), що також є частиною європейських освітніх стандартів.

У європейському підході вчитель має бути не просто викладачем, а агентом змін – тобто активним учасником демократичного суспільства. Це означає, що він формує навички критичного мислення, участі, відповідальної громадянськості, готовності до діалогу, прийняття різноманіття. Підготовка учителя повинна включати ці елементи: знання прав людини, демократичних процедур, вміння вести дискусію, вирішувати конфлікти, працювати в середовищі різних культур і точок зору.

В Україні це відображено у нових стандартах, у вмісті підвищення кваліфікації, у партнерстві з громадськими організаціями, в програмах, які спрямовані на виховання толерантності, культури прав людини [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Education and support for Ukrainian pupils URL: <https://school-education.ec.europa.eu/en/discover/education-and-support-ukrainian-pupils?prefLang=uk>
2. Державний стандарт базової середньої освіти.2020. URL: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/

3. Навчальна мобільність: як зробити її нормою в EU. 2023. URL: <https://www.fpsu.org.ua/napryamki-diyalnosti/mizhnarodna-robota/25523-navchalna-mobilnist-iak-zrobyty-ii-normoiu-v-eu.html>

4. Національна рамка кваліфікацій URL: <https://surl.li/rtuxns>

Про Програму – National Erasmus+ Office in Ukraine. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://erasmusplus.org.ua/programa-yes-erazmus/pro-programu/>

5. Професійна мобільність – запорука успішної реалізації педагогічних працівників/ 2024/ URL: <https://naurok.com.ua/vistup-na-temu-profesiyna-mobilnist-zaporuka-uspishno-realizaci-pedagogichnih-pracivnikiv-468595.html>

Романова В.В.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ТОЛЕРАНТНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ

У сучасних умовах модернізації освіти та становлення Нової української школи головним завданням закладу загальної середньої освіти є створення умов для засвоєння правильної системи цінностей, які в майбутньому впливатимуть на визначення життєвих орієнтирів. Тому саме на школу покладено обов'язок виховання підростаючого покоління в дусі толерантності.

Актуальність питання толерантності в освітньому процесі є особливо важливою в умовах сучасних реформ в українській освіті, зокрема впровадження Нової української школи (НУШ). Однією з основних цілей НУШ є формування у школярів не лише академічних знань, але й ключових життєвих компетентностей, серед яких толерантність займає важливе місце. В умовах глобалізації, різноманіття культур, етносів та релігій це питання стає невід'ємною складовою розвитку сучасного суспільства та освіти, сприяючи формуванню у школярів відкритості до інших та взаємоповаги. Толерантність допомагає створити сприятливе середовище для навчання, в якому кожен учень

Розман І. І., Палагузинець Б.М. Управління закладом освіти на засадах європейських принципів прозорості й підзвітності.....	83
Розман І. І., Палинчак Ю.І. партнерство школи, сім'ї та громади в реалізації цінностей ЄС у вихованні дітей.....	86
Розман І. І., Солецька Е. Р. Освітні інновації у розвитку безпечного, інклюзивного та толерантного шкільного середовища.....	89
Розман І. І., Турдай А.В. Європейські програми (Erasmus+, eTwinning) як інструмент інтеграції українських шкіл у європейський простір.....	91
Романова В. В. Толерантність в освітньому процесі НУШ.....	94
Сіденко Є.В. Історична освіта як інструмент формування європейських цінностей сталого розвитку у студентів українських університетів.....	98
Сірий А. С. Європейські цінності та багатомовність: інтеграція в систему підготовки майбутніх учителів.....	100
Соловйова А. В., Гончарова О. А. Англомовна соціокультурна компетентність у навчанні іноземних мов у старшій школі.....	103
Таран С.О. Формування цінності екологічного ставлення до природи у молодших школярів в позашкільній освіті.....	107
Федоренко Д. О. , Філоненко О. С. Формування патріотичних цінностей молодших школярів у процесі позаурочної діяльності.....	110
Холостенко О. Є. Мова, культура, свобода: три крила освіти європейських цінностей.....	114
Шевченко Г. А., Помазан Д. Ю. Формування європейських цінностей на уроках громадянської освіти у школі.....	120
Шершньова О.В. Інклюзивна освіта як відображення європейських цінностей рівності та недискримінації: український контекст.....	122
Шинкевич Д. К. Європейський підхід до розвитку підприємливості: педагогічні орієнтири для сучасної української школи.....	125
Шинкевич Ю. О. Розвиток іншомовної компетентності як складова формування європейської свідомості молодших школярів.....	128

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>